

№ С(2008)848 от 11.03.2008 г. относно Държавна помощ № 166/2007 - България и Регионална помощ - Закон за корпоративното подоходно облагане (член 184)

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ ГЕНЕРАЛЕН СЕКРЕТАРИАТ

чл. 184,

чл. 188 - 190 ЗКПО,

ЗДП,

ППЗДП

1. Процедура

(1) С уведомление от 29 март 2007 г., заведено в Комисията на същия ден (А/32760), българските власти уведомиха Комисията за горепосочената мярка, представляваща схема за регионална помощ за инвестиции.

(2) Комисията изиска допълнителна информация относно тази мярка с писма от 25 май 2007 г. (Б/52267), от 14 август 2007 г. (Б/53378) и от 9 януари 2008 г. (Б/50063). Българските власти предоставиха исканата информация с писмо от 13 юни 2007 г., заведено в Комисията на същия ден (А/34876), от 5 септември 2007 г., заведено в Комисията на същия ден (А/37261), от 19 ноември 2007 г., заведено в Комисията на същия ден (А/39523), от 9 януари 2008 г., заведено в Комисията на същия ден (А/401), от 5 февруари 2008 г., заведено в Комисията на същия ден (А/2239), и от 28 февруари 2008 г. (А/3987).

(3) Горепосочената мярка бе обсъдена, *inter alia*, на срещата, проведена в Брюксел на 17 октомври 2007 г. между службите на Комисията и българските власти.

2. Описание на мярката за помощ

2.1. Цел на схемата за помощ

(4) Мярката, за която е уведомена Комисията, представлява схема за данъчни облекчения, чиято цел е да насърчи инвестициите за производствена дейност в подпомаганите региони в България, в които безработицата за годината, предхождаща текущата година, е била с или над 35 на сто по-висока от средната за страната за същия период.

(5) Данъчното облекчение, уредено в член 184 от Закона за корпоративното подоходно облагане (наричан по-долу "ЗКПО"), се счита за i) регионална помощ, при условие че отговаря на всички изисквания, посочени в член 189 от ЗКПО, или за ii) минимална помощ (помощ *de minimis*), ако отговаря на всички изисквания, посочени в член 188 от ЗКПО. Съгласно член 190, ал. 2 от ЗКПО активите, в които е преотстъпен данък съгласно правилото за минимална помощ (помощ *de minimis*), установено в ЗКПО, се изключват от обхвата на първоначалната инвестиция, за която може да бъде предоставена регионална помощ. Това уведомление и решението се отнасят единствено до частта от закона, свързана с регионалната помощ (т.е. член 184, ал. 2, буква б) от ЗКПО). Държавата членка отговаря за това минималната помощ (помощта *de minimis*) да бъде отпусната в съответствие с всички изисквания, установени в Регламент № 1998/2006.

2.2. Правно основание

(6) Правните основания на схемата са:

Законът за корпоративното подоходно облагане: по-конкретно членове 184, 189 и 190;

Законът за държавните помощи;

Правилникът за прилагане на Закона за държавните помощи.

2.3. Управление на схемата/Орган, предоставящ помощта

(7) Схемата се управлява от Министерството на финансите. Националната агенция за приходите отговаря за правилното прилагане на данъчното законодателство и контролира прилагането на схемата. В структурата на Националната агенция за приходите са включени 28 териториални данъчни дирекции и една данъчна дирекция за големи данъкоплатци.

2.4. Географски обхват на схемата

(8) Схемата е приложима в подпомаганите региони в България, в които безработицата е с или над 35 на сто по-висока от средната за България. Цялата територия на България се счита за подпомаган регион по силата на дерогацията в член 87, параграф 3, буква а) от Договора за ЕО, съгласно Решение на Комисията от 24.1.2007 г. относно картата на регионалната държавна помощ за България за периода 2007 - 2013 г.

(9) Съгласно ЗКПО областите с безработица с или над 35 на сто по-висока от средната за страната за годината, предхождаща текущата година, се определят ежегодно със заповед на министъра на финансите по предложение на министъра на труда и социалната политика, която се обнародва в "Държавен вестник".

2.5. Продължителност на схемата

(10) Данъчното облекчение може да се приложи за проекти за първоначална инвестиция (съответно за придобиването на отговарящи на условията активи, съставляващи част от проектите за първоначална инвестиция), които са започнали след 31 декември 2006 г., но преди 1 януари 2014 г.

(11) Схемата има обратно действие и влиза в сила от 1 януари 2007 г., след като бъде одобрена от Комисията.

2.6. Бюджет на схемата

(12) Годишно предвидените данъци, които няма да бъдат събрани, са 11 млн. EUR (22 млн. BGN).

2.7. Получатели

(13) Получателите на помощ по схемата са всички видове предприятия (малки, средни и големи), които се облагат с корпоративен данък в България и които изпълняват инвестиционни проекти в подпомаганите български области, в които за годината, предхождаща текущата година, безработицата е била с или над 35 на сто по-висока от средната за страната за същия период. Предвиденият брой получатели варира от 101 до 500.

(14) Схемата не се прилага за предприятия в затруднение по смисъла на Насоките на Общността за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране на предприятия в затруднение.

2.8. Вид и форма на помощта по схемата

(15) Помощта ще бъде предоставена под формата на данъчно облекчение. Схемата предвижда, че на всеки данъчно задължен субект му е позволено да задържи до 100 процента от корпоративния данък върху данъчната печалба, получена от производствените дейности, осъществявани само в областите, в които безработицата за годината, предхождаща текущата година, е била с или над 35 на сто по-висока от средната за страната за същия период.

(16) Съгласно член 189 от ЗКПО преотстъпеният данък трябва да се инвестира в материални и нематериални активи, които са част от проект за първоначална инвестиция. Първоначалната инвестиция

трябва да бъде направена до четири години от началото на годината, за която е преотстъпен данъкът. Член 189 от ЗКПО гласи, че първоначалната инвестиция трябва да бъде извършена в области, в които за годината на данъчното облекчение има безработица със или над 35 на сто по-висока от средната за страната за същия период.

(17) Българските власти потвърждават, че придобиването на материални и нематериални активи по схемата, предмет на уведомлението, трябва да бъде във връзка с изпълнението на специфичен инвестиционен проект.

2.9. Секторен обхват на схемата

(18) Схемата предвижда помощ във всички сектори на икономиката с изключение на производството, обработката и пускането на пазара на продуктите, посочени в приложение I към Договора за ЕО, рибарство, въгледобив, стоманодобив, корабостроене и синтетични влакна.

2.10. Механизъм на предоставяне на помощта по схемата

(19) Помощта по схемата, предмет на уведомлението, се отпуска автоматично, с подаване на годишна данъчна декларация от получателя (данъчно задължен субект). Следователно не се кандидатства отделно за помощта с изключение на случаите, в които се предвижда помощ за големи инвестиционни проекти (вж. обясненията по-долу).

(20) Данъчното облекчение се установява от самия данъкоплатец въз основа на разпоредбите на ЗКПО. Съгласно схемата, предмет на уведомлението, получателят има право директно на основание на ЗКПО на данъчно облекчение. Българските власти не упражняват предварителен (*ex ante*) контрол, нито приемат допълнителни документи. Получаването на помощта по схемата зависи от спазването на предвидените изисквания в ЗКПО, чието изпълнение е предмет на последващ (*ex post*) контрол от страна на Националната агенция за приходите.

(21) В годишната данъчна декларация данъкоплатецът декларира цялата стойност на проекта за първоначална инвестиция и срока на изпълнението му. Тази информация трябва да се посочи в годишната данъчна декларация за годината, в която се преотстъпва корпоративният данък. Годишната данъчна декларация посочва също правното основание за данъчното облекчение, приложимо за корпоративния данък. Въз основа на тази информация в годишната данъчна декларация властите извършват анализ на риска. Анализът на риска включва оценка на риска конкретното данъчно задължено лице да не е спазило данъчното и осигурителното законодателство и да не е платило данъци и задължителни осигурителни вноски.

(22) Въз основа на извършения анализ на риска се преценява дали е необходимо да се направи проверка на специфични факти и обстоятелства, свързани с извършеното данъчно облекчение, или се постановява проверка, ако първоначалният анализ е установил висок риск да не бъдат спазени съответните законови предпоставки.

(23) Ако се установи несъответствие с изискванията за данъчно облекчение, приложимо за корпоративния данък, съответната сума трябва да се възстанови в държавния бюджет заедно с дължимата лихва. Това означава, че органите по приходите оценяват отново размера на необоснованата помощ. Новата оценка е основанието за доброволно плащане или принудително събиране на дължимата сума.

2.11. Определение за първоначална инвестиция съгласно схемата

(24) Съгласно схемата, предмет на уведомлението, данъкоплатецът има право на данъчно облекчение, ако инвестиционният проект е довел до учредяването на нова организация, до разширяването на съществуваща организация, до диверсификацията на продукцията на дадена организация с добавяне на нови продукти или до основна промяна в целия производствен процес на съществуваща организация.

(25) Схемата посочва, че инвестиция в актив, който замества съществуващ актив, не се определя като първоначална инвестиция.

(26) Съгласно схемата първоначалната инвестиция не включва активи, придобити при поглъщане.

(27) Българските власти потвърдиха, че само проектите, чиито разходи възникнат след датата на публикуване на схемата в интернет, отговарят на изискванията за помощ по схемата.

2.12. Приемливи разходи по схемата

(28) Приемливите разходи са разходите, свързани едновременно с материалните активи (придобиване на земя, сгради, съоръжения и завод/ оборудване) и нематериални активи (придобиване на патентни права, лицензи, ноу-хау или непатентовани технически знания), част от първоначалната инвестиция.

(29) Може да се сключи договор за лизинг за разходите по придобиването на съоръжения и заводско оборудване, в случай че лизингът е финансов и ако договорът съдържа задължение за покупка на актива при изтичане на срока на лизинга.

(30) Разходите за закупуване на транспортно оборудване (движими вещи) не отговарят на условията за помощ за първоначална инвестиция съгласно схемата.

(31) Инвестициите за подмяна на оборудване ще се изключват от схемата.

(32) Съгласно схемата придобитите материални и нематериални активи, част от първоначалната инвестиция, трябва да бъдат нови.

(33) Материалните и нематериални активи, част от първоначалната инвестиция, трябва да бъдат закупени от трети страни при пазарни условия.

(34) Инвестиционните разходи в нематериални активи, част от първоначалната инвестиция, трябва да не надвишават 50 на сто от приемливите общи инвестиционни разходи за проекта. Нематериалните активи, част от първоначалната инвестиция, трябва да подлежат на амортизация, да се използват само в организацията получател на помощта по схемата, да бъдат включени в активите на организацията и да останат в организацията получател на помощта за период от най-малко 5 години.

2.13. Определение за голям инвестиционен проект и за изискване за индивидуално уведомление

(35) Съгласно схемата "голям инвестиционен проект" се определя като "първоначална инвестиция", когато приемливите разходи са с размер в български лева по-голям от равностойността на 50 млн. EUR, изчислен по официалния обменен курс на лева спрямо еврото.

(36) Съгласно ЗКПО в случаите, в които данъчното облекчение е предоставено за голям инвестиционен проект, който е получил помощ от всички източници на обща стойност, надвишаваща левовата равностойност на 37,5 млн. EUR, изчислена по официалния обменен курс на лева спрямо еврото, данъчното облекчение може да се ползва за съответната година само, ако:

а) данъчно задълженият субект е уведомил органа по приходите за проекта най-късно преди започване на неговото изпълнение;

б) е получено решение на Европейската комисия, разрешаващо помощта, съгласно процедурата по уведомяване, предвидена в член 88, параграф 3 от Договора за ЕО.

(37) Министърът на финансите уведомява Европейската комисия съгласно процедурата, предвидена в Закона за държавните помощи. Данъчно задълженият субект е задължен да предостави на министъра на финансите информацията, необходима за уведомяване на Европейската комисия.

(38) В случаите, които не са посочени в точка 36 от това решение, данъчното облекчение за голям инвестиционен проект може да бъде предоставено на получателя по схемата само, ако максималният допустим размер на помощта за голям инвестиционен проект съответства на предвидения в Решението на Европейската комисия, с което се одобрява българската карта за регионална държавна помощ за 2007-2013 г.

2.14. Начална дата на проекта и принцип на стимулиращия ефект

(39) Тъй като схемата установява обективни критерии, при чието изпълнение автоматично, на основание на закона, се предоставя данъчен кредит, следва, че няма разпоредба, която да изисква кандидатстването за помощ да се извърши преди започването на проекта.

(40) В случаите, в които данъчното облекчение е предоставено за голям инвестиционен проект, който е получил помощ от всички източници на обща стойност, надвишаваща левовата равностойност на 37,5 млн. EUR, изчислена по официалния обменен курс на лева спрямо еврото, за проекта трябва да се уведоми органът по приходите най-късно преди началото на изпълнението му.

(41) Във всички други случаи предоставянето на помощ е автоматично и не изисква административно решение.

2.15. Интензитет на помощта

(42) Помощта се изчислява спрямо разходите за материални и нематериални инвестиции, направени при проекта за първоначална инвестиция. Общият размер на помощта се изразява като процент от приемливите разходи.

(43) Максимално допустимият интензитет на помощта, установен от схемата, е 50 % от брутния еквивалент на помощта (наричан по-долу БЕП): преотстъпеният данък не трябва да надвишава 50 на сто от настоящата стойност на материалните и нематериалните активи, част от началната инвестиция, определена към 31 декември на годината на данъчното облекчение. По схемата, предмет на уведомлението, малките и средните предприятия (наричани по-долу МСП) не отговарят на условията за надбавки.

(44) За големите инвестиционни проекти с приемливите разходи, които надвишават 50 милиона EUR, този таван подлежи на коригиране в съответствие с параграф 67 от Насоките за националната регионална помощ (наричани по-долу НРП). Големите инвестиционни проекти няма да се ползват от надбавките за малки и средни предприятия.

(45) Българските власти са потвърдили, че изчисляването на интензитета на помощта е съобразено с точка 41 от НРП, така че интензитетът на помощта, изразен в БЕП, да представлява сконтираната стойност на помощта като процент от сконтираната стойност на приемливите разходи.

2.16. Собствен принос

(46) Българските власти потвърждават, че във всички случаи получателят участва със собствени ресурси, които са най-малко 25 на сто от стойността на материалните и нематериалните активи, част от първоначалната инвестиция, и които той не е получил като подпомагане с обществени ресурси, включително минимална помощ (помощ *de minimis*).

2.17. Запазване на инвестицията

(47) Схемата предвижда, че инвестицията в съответния подпомаган регион трябва да се запази за най-малко пет години след завършването ѝ (същото важи и при малките и средните предприятия). За да могат данъчните органи да извършат последващ (*ex post*) контрол, получателят декларира спазването на това условие ежегодно в годишната данъчна декларация до изтичането на горепосочения петгодишен период.

2.18. Натрупване на помощ

(48) Схемата предвижда възможността за натрупване на помощта, предоставена по тази схема, с помощ от други източници (независимо дали помощта идва от местни, регионални или национални източници или от източници от Общността), при условие че общият размер на помощта няма да надвиши приложимия, установен в схемата таван на интензитет на помощ. Съгласно член 190, ал. 2 от ЗКПО активите, за които важи правилото за минимална помощ (помощ *de minimis*), установено в ЗКПО, се изключват от обхвата на

първоначалната инвестиция, за която може да бъде предоставена регионална помощ по настоящата схема. Спазването на правилата за натрупване се следи чрез последващ контрол (ex post), осъществяван от Националната агенция за приходите.

(49) Българските власти потвърждават, че съгласно ЗКПО за определена разходна позиция от даден инвестиционен проект може да се използва само едно данъчно облекчение. Българските власти уведомяват също, че информацията в годишната данъчна декларация е структурирана по начин, който позволява лесно да се открият случаите, в които данъчно задълженият субект се ползва от повече от едно данъчно облекчение по ЗКПО.

2.19. Механизъм за последващ (ex post) контрол

(50) Българските власти са поели ангажимента да проверяват данъчните декларации на всички получатели на помощ по схемата, за да могат да установят дали получателят на помощ е изпълнил всички условия, за да се ползва от данъчно облекчение съгласно ЗКПО. Напр. българските власти ще проверяват по-конкретно вида на осъществяваната от получателя дейност, финансовото положение на предприятието, сектора, в който се осъществява дейността, и общия размер на подпомагането, предоставено от всички източници на получателя през последните три години.

(51) Въз основа на резултата от този контрол данъчните декларации са три групи: 1) на субекти, които не изпълняват всички условия на ЗКПО; такива субекти ще бъдат одитирани, за да им се отнеме правото да ползват данъчното облекчение; 2) на получатели на регионална помощ, които ще бъдат предмет на допълнителни проверки, за да се установи по-конкретно изпълнението на проекта за първоначална инвестиция. В зависимост от направените констатации след всяка проверка ще се предвиди допълнително проучване на всеки субект (веднъж годишно) през следващите три години, за да се проследи изпълнението на инвестиционния проект и изпълнението на останалите изисквания, които се отнасят до инвестирането на невнесените средства; 3) получателите на минимална помощ (помощ de minimis) ще се проверяват дали изпълняват условията за данъчно облекчение, установени от ЗКПО.

(52) На всеки етап от проучванията, на който се установи неизпълнение на изискванията за данъчно облекчение, приложимо за корпоративния данък, ще се извършва данъчен одит, който да установи размера на грешно преотстъпения данък и да разпорежи плащането му в бюджета.

3. Оценка

3.1. Определяне дали схемата е държавна помощ

(53) Съгласно предложената мярка за помощ помощта под формата на данъчно облекчение ще бъде предоставена на предприятия, изпълняващи инвестиционни проекти в някои от подпомаганите региони в България.

(54) Помощта ще бъде предоставена от държавните органи посредством държавни средства (отказ от приходи за държавата) по смисъла на член 87, параграф 1 от Договора за ЕО.

(55) Предвидената по схемата помощ представлява икономическо предимство, защото благодарение на нея получателите ще намалят инвестиционните разходи, които те обикновено биха имали, за да разработят този вид проекти. Следователно това може да наруши или да застраши конкуренцията.

(56) Мярката е селективна, защото се прилага само за предприятия, които инвестира в региони в България, в които безработицата за годината, предхождаща текущата година, е с или по-висока от 35 на сто от средната за страната за същия период.

(57) С оглед на факта, че схемата засяга сектори и предприятия, включени в търговския обмен между държавите членки, съществува риск помощта да засегне този обмен.

(58) От това следва, че предложената мярка за помощ представлява държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 от Договора за ЕО.

3.2. Законосъобразност на мярката за помощ

(59) Българските власти са изпълнили задължението по член 88, параграф 3 от Договора за ЕО да уведомят за помощта, преди да я приведат в действие. Комисията отчита факта, че схемата ще влезе в сила с обратен ефект, считано от 1 януари 2007 г., след одобрението ѝ от Комисията.

3.3. Съвместимост на мярката за помощ

(60) Предвид, че схемата, предмет на уведомлението, се отнася до държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 от Договора за ЕО, е необходимо да се определи нейната съвместимост с общия пазар.

(61) Комисията разгледа предложената мярка за държавна помощ с оглед на член 87, параграф 3 от Договора за ЕО и с оглед на Насоките за националната регионална помощ (наричани по-долу НРП). Оценката доведе до следните забележки:

- Схемата се прилага за всички сектори, т.е. тя има многосекторен и отворен характер. Въпреки това:

1) Съгласно точка 8 от НРП няма да се предоставя помощ по схемата на предприятия, които произвеждат, преработват и пускат на пазара продукти, включени в списъка в приложение I към Договора за ЕО, въгледобив, стоманодобив, корабостроене, синтетични влакна и рибарство.

2) Съгласно точка 9 от НРП подпомагането на предприятия в затруднение се изключва от схемата.

- Схемата се отнася до първоначални инвестиции в съответствие с точка 34 от НРП, доколкото тя обхваща инвестиции в материални и нематериални активи, свързани с откриването на ново предприятие, разширение на съществуващо предприятие, разнообразяване на производството на нови, допълнителни продукти на дадено предприятие или основна промяна в общия производствен процес на съществуващо предприятие. Разходите за закупуване на транспортно оборудване (движими вещи) не отговарят на условията за помощ за първоначална инвестиция съгласно схемата.

Съгласно точка 41 от НРП нивото на помощ се изчислява като процент от сконтовата стойност на приемливите разходи за материални и нематериални активи, включени в инвестиционния проект, и не трябва да надвишава приложимия таван за регионална помощ.

Схемата включва препращане към българската карта за регионална държавна помощ за периода 2007-2013 г. и приложимите тавани на интензитета на помощ са в съответствие с картата за регионална помощ, включително привеждане на таваните в съответствие с точка 67 от НРП.

- Срокът на схемата съответства на срока на картата за регионална помощ за България. Схемата, предмет на уведомлението, изтича на 31 декември 2013 г.

- Тъй като данъчното облекчение се предоставя автоматично, се прилага бележка под линия 41 от НРП и следователно изискванията за стимулиращ ефект, посочени в точка 38 от НРП, не трябва да бъдат изпълнени.

- Изискването за индивидуално уведомление за големи инвестиционни проекти съответства на раздел 4.3. от НРП.

- В съответствие с точка 39 от НРП схемата включва клауза, предвиждаща, че финансовото участие на получателя на помощ е най-малко 25 на сто от общите приемливи разходи и че това участие не идва от подпомагане с обществени ресурси.

- Съгласно точка 108 от НРП схемата изключва предоставянето на помощ за проекти, които са започнали преди публикуването ѝ.

- Инвестициите за подмяна на оборудване се изключват от схемата в съответствие с точка 34 от НРП.

- Съгласно точка 54 от НРП схемата гарантира, че придобитите активи са нови.

- Условието на лизинга, сключен за разходите за придобиване на съоръжения и завод/оборудване, са съгласно точка 53 от НРП.

- Съгласно точка 55 от НРП схемата включва клауза, която гарантира, че приемливите разходи за инвестиции в нематериални активи няма да надвишават 50 на сто от общите приемливи разходи за инвестиции за проекта. Съгласно точка 56 от НРП схемата също така гарантира, че тези приемливи нематериални активи ще се използват изключително само в организацията, получаваща регионалната помощ, че те ще се считат за активи, подлежащи на амортизация, закупени при пазарни условия, че ще са включени в капиталовите активи на предприятието и че ще останат в организацията, получаваща регионалната помощ за срок от пет години, що се отнася до всички предприятия.

- Помощта по схемата е обусловена от задължението за запазване на инвестицията в съответния подпомаган регион в продължение на поне 5 години (същото важи при малките и средните предприятия) след завършването ѝ съгласно точка 40 от НРП.

- Накрая Комисията отчита, че българските власти са се ангажирали да приложат механизъм за строг последващ (ex post) контрол за всеки получател на помощ, който се е ползвал от данъчно облекчение, приложимо за корпоративния данък съгласно схемата.

(62) С оглед на гореизложеното Комисията счита, че схемата, предмет на уведомлението, е съвместима с общия пазар в съответствие с член 87, параграф 3, буква а) от Договора за ЕО.

4. Решение

(63) В съответствие с това Комисията реши да определи схемата за помощ като съвместима с Договора за ЕО.

(64) Комисията напомня на българските власти, че трябва да се спазват изискванията за докладване, посочени в Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията за прилагането на Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета относно определянето на подробни правила за прилагането на член 93 от Договора за създаване на Европейската общност.

(65) Комисията напомня също на българските власти, че тя трябва да бъде уведомена за всички проекти за изменение на тази схема за помощ.

Ако това писмо съдържа поверителна информация, която не следва да бъде разпространявана, моля, уведомете Комисията за това в срок от петнадесет работни дни от датата на получаването му. Ако в рамките на посочения срок Комисията не получи мотивирано искане, ще се счита, че сте съгласни пълният текст на това писмо да бъде разпространен и публикуван в автентичната езикова версия в Интернет на страница: http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/index.htm

Искането трябва да бъде изпратено с препоръчано писмо или по факс до:

European Commission

Directorate-General for Competition

State Aid Greffe

B-1049 Brussels

факс: 32 2 29612 42

ГЕНЕРАЛЕН СЕКРЕТАР: (п) не се чете